

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 302 בס"ד ערש"ק פר' שמיני (ספרי) כ"ד ניסן תשס"ז

פנינים יקרים על ספירת העומר

וספרתם לכם ממחרת השבת (ויקרא כג) נאמר בזוהר כהיה איתתא דיתבא ביומי מסאבותא, הענין ידוע למאמינים ברוחניות וחיות נצוצות הקודש שבכל דבר גשמי ודבורים ומחשבות ומדות ורצונות אשר הכל מיד ה' השוכן בתוכם ממש, ובלתו אין שום חומר וצורה טעם וריח וכולם פגרים מתים בלתי נמצאים כלל בלא היותו, אבל כל מציאותם וקסם-פעולם הוא יתב' בעצמו חיות הקודש וחי החיים.

והנה צמצום החיות הקודש שבתוך כל מתגשמים נקרא גלות השכינה כי הצמצום הוא גלות להשוכן בתוכם וכו', ולכן כשיצאו ישראל ממצרים שהוא עומק הקליפות בכדי לקבל התורה כינת נבונים חסרתת עד אחרי ספירת ימי טהרתם מדרגא לדרגא חמישים יום שהם שערי בינה ותשובה לשוב מדרכם הראון ולזכך חומרתם. (פרי הארץ)

כשם כשיוצאים לדרך ארוכה נוטלים צידה לדרך שיהיה מה לאכול בדרך, כן עתה יוצאים אנו לדרך ארוכה עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום, א"כ יש לקחת עתה צידה לדרך - וספרתם לכם, להאיר ולהזהיר מכת ימים הראשונים במשך ימי ז' השבועות.

(הרה"ק מקוניץ זיע"א)

יש עומק תהום ויש עומק רום, אמנם עבודתנו הוא לחפור יותר ויותר בתהום שלנו, וכנגד זה, עומק רום יגיעו להשגה גבוהה יותר ויותר, נמצא שאחד תלוי בחברו, וזהו תכליתו של ספירת העומר.

(שפת אמת)

וספרתם לכם ממחרת השבת וגו' שבע שבתות תמימות וגו' תספרו חמישים יום (ויקרא כג) בעצם למה נאמר תספרו חמישים יום הרי כתוב שבע שבתות תמימות שהוא רק ארבעים ותשע יום, אלא כדי שידע האדם שמצות ספירת העומר שבקיומה עלה והתעלה כהכנה לקבלת התורה אינו אלא מאת הקב"ה שזיכהו ולית ליה מגרמי כלום. תוספת יום אחד מרומז להקב"ה שהוא אחד נמצא שכל המ"ט ימי ההטהרות תלויה באחד והוא החמישים יום.

וספרתם לכם וגו'. ספירה מתפרשת בג' אופנים. מלשון מנין (לספור), תספורת (הסרת השערות), ובהירות (מלשון ספיר ויהלום). רמז בזה כי סגולת המנין של ספירת העומר הוא הסרת הרע כדוגמת התספורת, ועי"ז יוכה לבהירות בכל דרכך דעהו.

(תולדות אהרן להרה"מ מו"טויר)

וספרתם לכם וגו'. מלשון גבול וספר. ללמד שעל האדם לצמצם את הדברים הגשמיים המרומזים בתיבה 'לכם', על מנת להכין מקום לקבלת התורה.

(אור יהושע)

מיום הביאתם את עומר התנופה (ויקרא כג טו) על איש ישראל להתבונן שכשם שהנפת העומר מעלה את מנחת השעורים שהם מאכל בהמה לגבוה, כך מוטל על האדם להעלות את הגשמיים שבקרבם ולהפוך את החומר לצורה, באופן שימי החול המרומזים בנאמר ממחרת השבת יהפוך אף הוא להיות קודש - שבת.

(קדושת אהרן להרה"ק מסדיגורא)

תמימות תהיינה (ויקרא כג טו) פרש"י מלמד שמתחיל ומונה מבקרב שאם לא כן אינן תמימות, ע"כ, צרכי העולם הזה הם בגדר ערב וחשיכה, כשמונה בערב שומה עליו לקדש אף אותם שהם בגדר ערב שאם לא כן אינן תמימות...

עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום (ויקרא כג טו) חלילה לו לאדם מיאוש, שהרי אפילו אם הגיע ליום האחרון של הספירה שהוא ממחרת השבת השביעית בכ"ז נכחו להאיר [תספרו מלשון ספיר - מאיר] ולתקן את כל ימי הספירה בבת אחת - חמישים יום.

(רעת משה)

ממושבותיכם תביאו לחם תנופה (ויקרא כג יז) ולהלן נאמר (שם כ) והניף הכהן אותם על לחם הביכורים תנופה לפני ה', כי יש לחם מן השמים והוא התעוררות חסד ה' ויש לחם מן הארץ ע"י מעשים טובים, שניהם צריכים תנופה לפני ה' כי גם החיות של מעש"ט הוא מאת ה'.

(חדושי הרי"ם)

שיחות הרא"ש ז"ע"א ואאאאא קררר שרררר ררררר ס"ן קרררר"א ע"י הר"ר כפ' הנקנ.

התבודדות

מתקרבם שתי הקצוות להיותם אחד. ההתבודדות טובה ומועילה לכל אדם בכל מקום ובכל מצב, אמנם מי שיוצא לשדה להתבודדות בצורה מסודרת ומכין עצמו לחשיבה נכונה יכול לנצל את ההתבודדות שתהי' יותר תועלתית. (הערה: לכותב שורות אלו הנחה להתבודד כל יום כשעה ולכה"פ לא להפחית מעשרים דקות פעמיים בשבוע). הרא"ש סיכם בדבריו ככל שיותר מסודרים בהתבודדות ניתן יהיה להגיע שתהיה אפשרות לערוך התבודדות תוך היותו מעורב עם הבריות. לדוגמא מי שלא למד לנצל את ההתבודדות בשדות לא יוכל להתבודד בשעה שעומד ליד התחנה ומחכה לאוטובוס, אבל מי שלמד לנצל כראוי את ההתבודדות כשיוצא לשדה בצורה מסודרת יוכל גם להתבודד בשעה שמחכה לאוטובוס ולנצל את הנסיעות הארוכות וכד'.

יש ערך מיוחד לצאת לשדה להתבודדות, כי המקום גורם לכל מיני התעוררויות בנפש, חשוב שיהי' לו מקום קבוע כי ככל שהוא יותר קבוע יש יותר ס"ד, (כמאמרם ז"ל: כל הקובע מקום לתפילתו אלקי אברהם בעזרו) (ברכות יא).

הרא"ש העיר שלא להתעקש יותר מידי בתפלתו. עיקר התפלה צריכה להיות מכוונת שהשי"ת יורנו דרך אמת כמש"כ (תהלים פ"ו) הורני ה' דרך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך. ובאמת מי אני שרשאי להתעקש מול רצונו של הקב"ה...

(אמר בהזדמנות אחרת: כשלא הולך כמו שרוצים צריכים לרצות כמו שהולך). כל זה כשמדובר בצרכים אישיים, אבל כשמדובר על כבוד שמים יש להתעקש יותר בהתאם.

הרא"ש זיע"א הרחיב את הדבור אודות הערך המיוחד שיש להתבודדות, לדבריו ענין ההתבודדות שייך לנחלת הכלל ולא כפי שמקובל ברחוב שענין ההתבודדות שייך לברסלב. הרא"ש סיפר על עצמו שכבר בגיל קטנות היה רגיל לצאת להתבודדות בשדות ובמקומות הקדושים הרבה לפני שהכיר את הרב גדלי' קעניג זצ"ל.

להתבודדות יש מעלות רבות, כגון:

ההתבודדות עוזרת את זרימת החיים ומאפשרת עשית חשבון הנפש והתבוננות בצורה נרחבת מבלי להיות בלחץ.

ההתבודדות המועילה ביותר כאשר האדם מכיר את אפסיותו המוחלטת כך שרואה בכל הגה שמוציא מפיו את ההתרפסות אל ה' - כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי (תהלים קלא). ההתבודדות מאפשרת השתפכות הנפש בשפה המדוברת באופן השווה לכל נפש.

לפעמים מועילה ההתבודדות לעשות סדר בראש במיוחד כשיש בלגן וכשמאבדים כיוון... ההתבודדות יוצרת קשר ישיר בינו לבין הבורא יתברך שמו מאחר ודברי הרצוי שבהתבודדות פונים ישירות אל הרבש"ע. יצירת קשר זו מחזק את האמת של האדם שאינו לבד בכל ההתמודדויות שלו. וכן מחזק את האמונה התמימה.

ההתבודדות באה לתת בטוי לשני הכיוונים בהם צריך האדם להתמודד שפלות עצמי - כלומר הכרת המציאות העצמי הנפסד, ומאידיך הכרת גדלות הבורא יתברך שמו אשר בכל צרתם לו צר ומרבה להטיב עם בריותיו, דרך ההתבודדות

על קדושת ישראל וכשנח

עצר את שיחתו השוטפת ואמר לעצמו: שבת קודש! שבת קודש! שבת קודש! כמה פעמים עד שהתרחקנו ממקום האירוע, לפני שהרא"ש המשיך

כשחזרנו מהשדה (בש"ק פרשת קרח תשלי"א) נתקלנו באשה שהיתה לבושה בצורה מאד לא צנועה ונכנסת לרכב בעיצומו של ש"ק. הרא"ש

המשך מעמ' קודש

בשיחתו אמר בזה"ל: היא אינה פוגמת בקדושת ישראל ואינה פוגעת בקדושת השבת היא פשוט לא יודעת מה הערך בקדושת ישראל ומה הערך בקדושת השבת ומחמת חוסר הידיעה היא פשוט נגדרת לאופנה העונתית.

אבל אנחנו שלמדנו להכיר את הערך של קדושת ישראל וקדושת השבת בשבילנו לעשית דבר כזה נהיה בבחינת יודעים את רבונם ומתכוונים למרוד בו, בשבילנו הנושא הזה מר מאד, ולכך כשאנו רואים דבר כזה צריכים לראות בזה את צער גלות השכינה.

הנשמות הפגומות והמתוקנות

שאלתי את הרא"ש איך להתייחס לספרים היוצאים לאור ונותנים הדרכה מעשית בכל הקשור לקדושת החיים. וענה: שבאופן כללי יש להתייחס אליהם כספרים מועילים המכוונים נכונה את האדם בדרך החיים אמנם כאשר נצטרך לעיין בספר על מנת לתת מתוכן הדברים הדרכה לאדם אחר יש לחשוב היטב היטב לפני שבונים את תוכן ההכוונה. תמיד יש לשייב לב לשני סוגי בני אדם. אחד מסתובב עלי אדמות "פגום". אחד כזה אינו מסוגל לקבל הכוונה בדיוק כמו שכתוב בספר מפני שהוא מוגדר כעת נשמה פגומה ויהיה לו קשה לשמוע מה שיאמרו לו ובודאי יהיה לו קשה לקבל על עצמו להלכה ולמעשה דקדוקי מצוה אלו. לאחד כזה יש לפנות בדברי נוחם ולכוונו בדברים שיוכל לשמוע ויוכל לקבל ורק לאחר תקופת התחזקות יוכלו לכוונו בדיוק כמו שמובא בספר.

הנא לעמא והנא לעהר

הרא"ש נשאל על מאמר חז"ל (שבת קיד) הבא ליטמא פותחים לו והבא ליטהר מסייעין בידו. למה שיהיה שינוי ב-סייעתא דשמיא בין שני מצבים אלו? ועוד מה ההבדל בין פותחים לו לבין מסייעין בידו?

הרא"ש הסביר את הענין בדרך משל:

הרא"ש סיכם ואמר ששני ענינים אלו תלויים בזה, כי בזה שאנו נמצאים בכל מיני מצבים של יודעים את רבונם ומתכוונים למרוד בו ר"ל, אנו גורמים לצער גלות השכינה ומשפיעים בזה גם לאותם אנשים שיפגמו בקדושת ישראל ויפגעו בכבוד השבת כי לגבם מחמת חוסר הידיעה לא נכנסים לקטגוריה של פוגמים ופוגעים ולגבנו יש בזה צער גלות השכינה, כך שההתייחסות שלנו בינינו לבין עצמנו לנושא משפיע במישרין ובעקיפין גם עליהם...

מאידך יש אחרים הם בבחינת נשמות מתוקנות, אנשים אלו נמצאים תמיד בתחושת סכנה מהכשלונות ולכך הם תמיד במצב של פחד וממילא כל התנהגותם המעשית נמצאים תחת פיקוח ובקורת עצמי, להם צריכים להעביר את כל מה שכתוב בספר על כל פרטיה. ואדרבה ככל שיעבירו להם יותר פרטים, הם יכירו בזה עד כמה שהם רחוקים מהתכלית עיי"כ הם יגבירו את השתדלותם בתפלה ובפועל, וכפי השתדלותם כך יהיו בעז"ה התוצאות בהתעלות יתר לדבקות בורא מתוך הפחד התמידי שלא להכשל. הנשמות הפגומות אינם במצב של קבלת שכר, הלא הם זקוקים לתקן את נשמותיהם. אבל הנשמות המתוקנות הם במצב של קבלת שכר, דהלא בפועל הם בגדר נשמות מתוקנות וראוי לתת שכר טוב לפעולותם הטובות, אלא שאינם מכירים בעצמם שכך הם במציאות.

מישהו הלך ברחוב בשבת קודש. ההולך נתקל במדאחו אל כרטיסיה של אגד מקופלת. הקיפול של הכרטיסיה השאירה רושם כאלו שהכרטיסיה עדיין ראויה לשימוש ועדיין יש מספר משבצות לא נקובות. ההולך נעצר מהליכתו ומבלי לשים לב התכופף כדי להרים את הכרטיסיה אך מיד נעצר

ב. אבל מי שבא להטהר ומשתדל כל הזמן להטהר אזי כאשר התעוררה האפשרות להרים את הכרטיסיה שהיא מוקצה, התעוררה איתה ביחד גם המחשבה הלא שבת היום ואסור להרים את הכרטיסיה, ואז איהו כח פנימי עצר את האדם מלהמשיך ברצון להרים את הכרטיסיה.

ג. ומה היא העזרה הבאה מן השמים שעליה אמרו חז"ל הבא לטהר מסייעין אותו? באותו שעה באה הרוח וישרה את הכרטיסיה מקיפוליה ואז מתברר לו שאין לכרטיסיה כל ערך ואין על מה להתאמץ. ובכך יצא באותו ענין מסכנת חלול שבת.

כל זה למי שעדיין בתוך היצה"ר אשר - לפתח חטאת רובץ (בראשית ד) אבל מי שיצא מהנטיה הטבעית לעבור על המצוה, אזי הפחד אינו על עצם העבירה שלא יעבור אלא שהפחד בזה שעליו להשאר דבוק בהשי"ת מתוך ההכרה שהכל מאתו יתברך שמו, ולא לקחת לעצמו את הערך בזה שאין לו נטיה לעבור עבירות בפועל.

ואמר לעצמו שבת היום והכרטיסיה מוקצה. הבעל דבר לא פירגן לאותו בן אדם בזה שהפסיק להשתדל עבור הכרטיסיה, והתחיל לשגע אותו ולומר לו חבל על הכרטיסי' שיש בהם כמה משבצות לא נקובות. מיד נעשה משהו שניתן להגדירו כ"נס", הרוח העיפה את הכרטיסיה וישרה אותה מקיפוליה והתברר שאין לכרטיסיה כל ערך כי היא נקובה בכל המשבצות.

מוסר השכל שניתן ללמוד ממנה ניתן לחלקה לשלשה חלקים:

א. בשעה שמצא את הכרטיסיה המקופלת בשבת מכיון ש-יצר לב האדם רע מנעוריו (בראשית ח) ולפיכך נמשך כמו בטבעיות (בספונטניות) להרים את הכרטיסיה [כי רק מי שכבר יצא מגדר רע מנעוריו הוא זה שלא יימשך כלל לרצון להרים את הכרטיסיה. (נ.ב. עיין רמב"ן)] וזהו הבא לטמא מפני שהוא עדיין במצב של יצר לב האדם רע מנעוריו - פותחים לו ומאפשרים לו להמשיך ולהכשל.

שהשמחה במעונם

הר"ר שמואל קלירס ומשפ' להולדת הנין
הר"ר צבי פרל ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר מנחם מלר ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר עקיבא מלר ומשפ' להולדת הבן
הר"ר אלימלך וסרמן ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר אברהם משה קיפר ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר אברהם וסרמן ומשפ' להולדת הבת
הר"ר עמר' ורטש ומשפ' להולדת הבת

כוס תנחומים

להר"ר צבי מנחם ראנד ומשפ' הי"ו
על פטירת חמיו ז"ל ת. נ. צ. ב. ה.

כוס תנחומים

להר"ר יוסי ארז הי"ו, ומשפ' גולדברג,
על פטירת אמם ע"ה ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדיני 3
02 - 5829688
פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050